

SZEGEDI ÍTÉLŐTÁBLA
Pf.III.20.667/2011/5. szám

A Szegedi Ítéltábla dr. Pataky Csaba ügyvéd által képviselt **I.rendű felperes neve (címe)** szám alatti lakos I. rendű és **II.rendű felperes neve (címe)** szám alatti lakos II. rendű felpereseknek, - dr. Jakab Tamás ügyvéd által képviselt ... **Biztosító (címe)** szám alatti székhelyű alperes ellen kártérítés iránt indított perében a Békés Megyei Bíróság 2011. szeptember 21. napján kelt 5.P.20.114/2010/38. sorszámú ítélete ellen az I. és II. rendű felperesek 42. sorszámú, az alperes 43. sorszámú fellebbezése folytán lefolytatott másodfokú eljárásban meghozta az alábbi

R É S Z Í T É L E T E T É S V É G Z É S T :

Az elsőfokú bíróság ítéletének nem fellebbezett részét nem érinti, megfellebbezett rendelkezései közül az alperes által az I. és II. rendű felpereseknek külön-külön fizetendő 6.400 - 6.400 (Hatezer-négyszáz-Hatezer-négyszáz) CHF nem vagyoni kártérítés és ezen összeg után az elsőfokú bíróság által megállapított tartamú és mértékű kamata vonatkozásában **helybenhagyja**.

Egyebekben az elsőfokú ítéletet a vagyoni kártérítés tekintetében - az elsőfokú perkoltságra, az elsőfokú eljárási illetékre, az állam által előlegezett szakértői költségre is kiterjedően - **hatályon kívül helyezi**, és a Gyulai Törvényszéket ebben a körben a per újabb tárgyalására és újabb határozat hozatalára **utasítja**.

A részítelest és végzés ellen fellebbezésnek helye nincs.

I N D O K O L Á S :

2005. április 19. napján a felperesek a **(X)** forgalmi rendszámú **(Y)** típusú személygépkocsi vezetőjeként és utasaként közlekedési balesetet szenvedtek. Az okozó gépjármű üzemeltetője az alperesnél rendelkezett kötelező gépjármű-felelősségi biztosítással. A felperesek házastársak, életvitelszerűen **(ország neve)**-ban élnek, de gyakran jártak Magyarországra családtagokhoz látogatóba. A káresemény időpontjában a II. rendű felperes 18 hetes terhes állapotban volt, utóbb egészséges gyermeke született. A baleset következtében az I. rendű felperes a baloldali VII-X. borda törését, baloldali combnyaktörést, baloldali combcsont testének törését és baloldali lábszártörést szenvedett. Elsődleges ellátása során a combnyaktörést gamma szeggel, a lábszártörést reteszelt velőűrszeggel rögzítették. 2006. áprilisában a combcsontfejet rögzítő gamma szeg kiszakadása miatt a fémanyagot eltávolították. A röntgen a baloldali combnyak állízület képződését és a

combcsont fejének elhalását igazolta, 2006. októberében totális csípőízületi protézis beültetésére került sor, amely a combcsont testének törését is rögzítette. 2007. szeptemberében a lábszártörésbe helyezett velőűrszeget, illetve csavarokat távolították el. Az I. rendű felperest a **(helység neve)**-i Kórház Traumatológiai Osztályán kezelték a baleset után, majd ide visszajárt kontrollvizsgálatokra, további kezelésekre és műtéti ellátásra, mintegy 9 alkalommal. A lábsérülés maradványtünettel gyógyult, a bal alsó végtag 2 cm-es rövidülést mutat, a csípőízületi flexiós és rotációs mozgások közepes fokban beszűkültek és a bal alsó végtagon izomsorvadás jelentkezett. Az I. rendű felperes baleseti eredetű egészségkárosodása 52 % mértékű, tartós állást, járást és guggolást igénylő fizikai munkaköröket nem tölthet be, azonban irodai és fizikai erőfeszítést nem igénylő más munkakörben foglalkoztatható. A pszichés státuszát szorongás, enyhe fokú lehangoltság, a testi megbetegedések megérzése miatt önértékelési zavar jellemzi.

A II. rendű felperes a baleset következtében az arc bőrének többszörösen kiterjedt repesztett, illetve hasított jellegű sebzését, arcúzódást, valamint a bal oldali farpofa területén szúrt jellegű bőrfolytonosság-megszakadást szenvedett. Esztétikai károsodás mutatkozik az arcon vékony hegvonalak formájában és a farpofa alatt hegesedés látható, amelyek plasztikai műtéttel jelentősen nem enyhíthők, ám a hegek nem torzító jellegűek.

Az I. rendű felperes által vezetett gépkocsi **(személy neve)** tulajdonában állt, akinek biztosítása alapján **(ország neve)**-i székhelyű biztosítója a kárt megtérítette, az alperes a felelősségbiztosítás alapján helytállt. A **(biztosító 1 neve) (ország neve)**i egészségbiztosító az I. rendű felperesnek folyamatos szolgáltatást nyújtott, amelyet az alperes az egészségbiztosítónak térített. A pert megelőző eljárásban az alperes a felperes részére kártérítésként jövedelemveszteség címén 2007. november 21. napjától 2009. december 31. napjáig 11.807,19 CHF-ot, a háztartási kisegítő költségeként 2007. november 21. napjától 2009. december 31. napjáig 5.573,33 CHF-ot, a dologi károk közül 250 CHF ruhakárt, 1.500 CHF utazási költséget, továbbá nem vagyoni kártérítésként 21.000 CHF-ot, valamint 1.026,41 CHF késedelmi kamatot, összesen 41.156,93 CHF-ot megfizetett.

Az I. rendű felperes a **(T. GmbH.)** alkalmazásában 2005. évben havonta 4.000 CHF munkabérben részesült, amely évente 100 CHF-al emelkedett volna, ezenkívül 13. havi munkabér is megillette. Az I. és II. rendű felperesek **(ország neve)**-ban meghatalmazták **(ügyvéd neve)** ügyvédet, aki kárigényüket 2009. január 29. napján benyújtotta és az alperessel tárgyalásokat folytatott.

Az I. rendű felperes keresetében 22.929 CHF egyösszegű lejárt járadék és dologi kár, valamint 22.000 CHF nem vagyoni kár, továbbá 2010. január 1. napjától kezdődően havonta 400 CHF keresetpótló járadék, és 2011. január 1. napjától havonta 500 CHF háztartási kisegítő költségpótló járadék megfizetésére kérte kötelezni az alperest. Nem ellenezte a már megfizetett kárelőlegek beszámítását. Előadta, 2005. május 1. napjától 2009. december 31. napjáig a **(biztosító 1 neve)** biztosítótól a nettó bére 87 %-ának megfelelő 200.497,30 CHF-ban részesült és az alperes 2007. novemberétől havonta 400 CHF járadékot térített, amelyre figyelemmel 4.765,5 CHF kára merült fel az elmaradt munkabérből. Háztartási kisegítő költségeként az alperes

Pf.III.20.667/2011/5. szám

az általa a baleset időpontjától igényelt havi 500 CHF járadék helyett 2007. november 21. napjától 2010. december 31. napjáig havonta 220 CHF-ot folyósított. Dologi kára a **(Y)** gépkocsi felújítási és gumiköltsége 7.000 + 2.000 CHF, a kutyája elaltatásából származó kára 5.000 CHF, a baleset során elveszett briliáns gyűrű értéke 4.800 CHF, egy pár fülbevaló károsodása 600 CHF, a RADO karóra javítási költsége 1.690 CHF, elveszett mobiltelefonja 249 CHF és megrongálódott ruhaneműi 161 CHF összegben. Gyógykezelésre többször Magyarországra kellett utaznia, amelyből 5.000 CHF kiadása származott, megfizette fia útiköltségét 1.185,5 CHF-ot, továbbá **(személy 2 neve)** szállította vissza **(ország neve)**-ba, miután a kórházból kiengedték és a speciális jármű díja 1.500 CHF volt. Nem vagyoni kárigényét 22.000 CHF-ban jelölte meg, amelynek indokaként előadta, maradandó fizikai károsodást szenvedett, amely a munkavégzésében befolyásolja, mindennapi életvitelét hátrányosan érinti, és pszichés állapotára is kihat.

A II. rendű felperes 2005. május 1. napjától 2007. december 31. napjáig havonta 500 CHF ápolási költség járadék megfizetésére kérte kötelezni az alperest, összesen 16.000 CHF összegben. A kereset indokaként arra hivatkozott, hogy az I. rendű felperest otthon kellett ápolnia és nem tudott munkát vállalni. 10.000 CHF nem vagyoni kártérítés iránti igényét arra alapította, hogy az arcán lévő sérülések következtében esztétikailag károsodott, a hegek plasztikai műtéttel nem korrigálhatók. A baleset lelkileg megviselte, hiszen terhes állapotban volt és féltette a magzatot, továbbá aggodalommal töltötték el férje súlyos sérülései.

Az I. és II. rendű felperesek a perköltség megállapításánál kérték figyelembe venni **(ország neve)**-i jogi képviselőjükkel felmerült 20.002,90 CHF munkadíjat, valamint 98.603,-Ft fordítási költséget.

Mindkét felperes kérte az alperest késedelmi kamat megfizetésére kötelezni a káresemény időpontjától, illetve a járadékos szolgáltatásokat érintően a középarányos időponttól kezdődően.

Az alperes ellenkérelme a kereset elutasítására irányult. Elévülési kifogást terjesztett elő a járadékigények 2007. november 21. napja előtti időtartamra vonatkozó érvényesítés kapcsán. Nyomatékosan hangsúlyozta, hogy az I. rendű felperes egészségi állapota a **(biztosító 1 neve)** biztosító jelzése szerint jelentősen javult, a munkaképesség-csökkenése 40-45 % mértékű. **(személy neve) (helység 2 neve)**-i lakos gépkocsitulajdonos kárát a **(biztosító 2 neve)** casco biztosítás alapján megtérítette, amelynek regressz igénye folytán 45.000 CHF-ot fizetett. Az I. rendű felperes járadékigényére vonatkozóan kiemelte, hogy a munkabérkiesés és a háztartási kisegítő többletköltségét 2009. december 31. napjáig, illetve 2010. december 31. napjáig megfizette az általa indokoltnak tartott összegben és egyéb dologi kárt is rendezett. Az I. rendű felperes által elszenvedett személyiségi jogsérelemmel arányos kompenzációt nyújtott. A II. rendű felperes járadékigénye kapcsán is elévülésre hivatkozott és a nem vagyoni kárigényét indokolatlannak találta a 3 hét gyógytartamú sérülések alapján, valamint a számottevő hátrány hiányában.

Az elsőfokú bíróság ítéletében kötelezte az alperest, hogy fizessen meg az I. rendű felperesnek 9.560 CHF-ot, a II. rendű felperesnek 6.400 CHF-ot, továbbá ezen összegeknek 2005. április 19. napjától a kifizetésig a késedelemmel érintett naptári félévet megelőző utolsó napon érvényes, a **(ország neve)**-i Nemzeti Bank által mindenkor meghatározott jegybanki alapkamat mértékének megfelelő kamatát. Ezt meghaladóan a keresetet elutasította. Kötelezte az alperest, hogy fizessen meg az I. rendű felperesnek 475,- a II. rendű felperesnek 337 CHF perköltséget. Kötelezte az I. rendű felperest az alperes javára 563.000,-Ft míg a II. rendű felperest 161.000,-Ft perköltség megtérítésére. Kötelezte az I. rendű felperest 701.400,-, a II. rendű felperest 217.750,-, az alperest 177.400,-Ft le nem rótt elsőfokú eljárási illeték megtérítésére. Kötelezte az I. rendű felperest 56.555,-, a II. rendű felperest 23.367,-, az alperest 16.239,-Ft előlegezett szakértői költség megfizetésére, és megállapította, 37.000,-Ft tolmácsdíj az állam terhén marad.

Az elsőfokú bíróság az egyes igények elbírálását megelőzően rámutatott arra, hogy a **(ország neve)**-i honosságú felperesek esetében indokolt a kártérítés **(ország neve)**-i frankban történő megállapítása és ez alól azok az igények képeztek kivételt, ahol a kár vagy költség kifejezetten forintban merült fel. Az alkalmazott árfolyamot a kár bekövetkezésének időpontja alapján a Magyar Nemzeti Banknak 2005. áprilisában irányadó árfolyamának megfelelően állapította meg. Az I. és II. rendű felperesek 2007. november 21. napját megelőző időszakra előterjesztett lejárt, egyösszegű járadékigényét elévülés miatt elutasította. A dologi kár körében megalapozatlannak találta az I. rendű felperesnek a károsított gépkocsira előterjesztett 7.000 CHF költségigényét, mert a totálkárossá vált gépkocsinak a kár időpontjában fennálló tényleges forgalmi értéke került megtérítésre. Az I. rendű felperes kutyaképzésből eredő 5.000 CHF, briliáns gyűrű és mobiltelefon elvesztése kapcsán előterjesztett 4.800 és 249 CHF igényét okozati összefüggés hiányában és bizonyítottság miatt utasította el. A fülbevalóban keletkezett kár elbírálásánál figyelemmel volt az igazságügyi szakértő szakvéleményére és azt 969 CHF-ban fogadta el. Szakértői vélemény alapján állapította meg a balesetben sérült óra forgalmi értékcsökkenését 1.131 CHF-ban. Aparentalannak ítélte az alperes által már megtérített 250 CHF ruhakáron felüli kárigényt. Az utazási költségekből az eljárás bíróság megalapozottnak találta, hogy az I. rendű felperes fiának a baleset után **(ország neve)**-ba kellett utaznia ügyintézésre, amelyből 1.265 CHF költsége merült fel. A kórházból történt hazaszállítás díjaként indokoltnak talált 1.500 CHF-ot, amelyből 205 CHF üzemanyagköltséget levont, amely a felperes hazatérésével mindenképpen felmerült volna és 1.295 CHF-ot hárított az alperesre. Az elsőfokú bíróság álláspontja szerint az I. rendű felperes nem tarthat igényt a további magyarországi utazások költségének térítésére, mert emberileg érthető ugyan, hogy a **(helység neve)**-i kórház szolgáltatását vette igénybe, bízott az itteni orvosokban, azonban lakóhelyén magas színvonalú egészségügyi ellátásban részesülhet és erre vonatkozóan kárenyhítési kötelezettség terhelte. A bíróság figyelemmel volt arra is, hogy a felperesek magyarországi utazását nemcsak az I. rendű felperes betegsége és gyógykezelése, hanem családi kapcsolatok ápolása is indokolta. Mindezek alapján az összesen 2.560 CHF utazási költséget az alperes által teljesített 1.500 CHF-al csökkentette és 1.060 CHF fizetési kötelezettséget állapított meg. A háztartási kisegítő költségalapú járadékigényre vonatkozóan kiemelte, hogy a felperesek ilyen segítő ténylegesen

nem alkalmaztak, a II. rendű felperes ahogy korábban is, minden háztartási munkát elvégzett. Indokolatlannak minősítette, hogy az alperes fel nem merült költséget térítsen meg az I. rendű felperesnek, így az önként teljesített havi 220 CHF járadékot meghaladó kereseti kérelmet 2010. december 31. napjáig terjedő időtartamra megalapozatlannak találta és a 2011. január 1. napjától érvényesített folyamatos járadékigényt is elutasította. Az I. rendű felperes nem vagyoni kárigénye körében mérlegelte azt a maradandó károsodást, egészségromlást, amelynek következtében életminősége hátrányosan megváltozott, továbbá, hogy súlyos sérüléseket szenvedett, amelynek gyógytartama elhúzódott. A károsult mozgása, a csípőízület és a bal alsó végtag terhelése korlátozott, amely a munkavégzését és a szabadidős tevékenységét hátrányosan érinti. Figyelemmel volt arra, hogy az I. rendű felperes számos kórházi kezelésen, műtéten esett át és az elmúlt években hosszú ideig mankó használatára szorult. A fizikai fájdalomhoz orvosi kezelést igénylő lelki trauma párosult. A nem vagyoni kártérítés összegének meghatározásakor értékelte, hogy az I. rendű felperes részére az alperes 21.000 CHF-ot kifizetett. Az eljáró bíróság okfejtése szerint az I. rendű felperes kárának megállapításakor irányadó magyar jog alkalmazása során nem hagyható figyelmen kívül a magyar kártérítési gyakorlat sem és ezen körülmények együttes értékelésével további 6.400 CHF, azaz 1.050.000,-Ft kártérítést állapított meg.

A II. rendű felperes esetében a nem vagyoni kárigény körében mérlegelte, hogy terhes állapotban szenvedett balesetet, jöllehet a terhesség kihordásával kapcsolatos szövődményeket a káresemény nem okozott és a magzatot nem károsította. Figyelemmel volt az átélt traumára, az I. rendű felperes miatti aggodalomra és arra, hogy nem vehetett részt az apa a II. rendű felperes életében olyan intenzíven, ahogyan a várandósság utolsó hónapjaiban és a gyermek születése után kedvező lett volna. A II. rendű felperes arc sérülése bár nem szembetűnő, a 30-as éveiben járó nő számára kifejezetten zavaró esztétikai hátrányt okoz, így a nem vagyoni kár kompenzálására 6.400 CHF-ot talált indokoltnak. A II. rendű felperes járadékigényét elévülés miatt alaptalannak találta.

A perköltség körében a **(ország neve)**-i jogi képviselő részére kifizetett díj és költségekből az elsőfokú bíróság mérlegelés alapján 5.000 CHF-ot fogadott el és az I. rendű felperes pernyertessége alapján 13 %-ot, a II. rendű felperes pernyertességére figyelemmel 27 %-ot hárított az alperesre. Az I. rendű felperes további keresetpótló járadékigényét megalapozatlannak találta az alperes önkéntes teljesítésére figyelemmel.

Az elsőfokú bíróság ítélete ellen az I. és II. rendű felperesek és az alperes terjesztettek elő fellebbezést.

Az I. rendű felperes az elsőfokú bíróság ítéletét részben és akként kérte megváltoztatni, hogy az alperes fizessen meg további 15.600 CHF nem vagyoni kártérítést, továbbá dologi kárként a kutya kiképzésével összefüggő 5.000 CHF és

útköltségként 1.500 CHF költségét. Kérte továbbá az alperest 2010. december 31. napjáig 10.556 CHF egyösszegű lejárt, valamint 2012. március 31. napjáig 7.500 CHF lejárt költségpótló járadék, valamint 2012. április 1. napjától kezdődően havi 500 CHF költségpótló járadék megfizetésére kötelezni. Keresetpótló járadék címén 2010. június 1. napjától havi 400 CHF keresetpótló járadék megtérítését igényelte azzal, hogy a lejárt egyösszegű járadék 2012. március 31. napjáig 10.800 CHF. A II. rendű felperes módosított fellebbezése arra irányult, hogy az alperes fizessen meg további 3.600 CHF nem vagyoni kártérítést. Mindkét felperes 2005. április 19. napjától a kifizetésig, a magyar jegybanki alapkamat alapulvételével járó kamat megtérítését igényelte és mellőzni kérte a perköltségben és illetékben történt marasztalásukat. Az I. rendű felperes sérelmezte a kutya kiképzés költségére vonatkozó igényének elutasítását, a **(ország neve)**-i jogi képviselőtől származó 2009. január 29. napján kelt levél mellékletét képező nyugta figyelmen kívül hagyását és az útköltsége elszámolása során az alperes által már megtérített 1.500 CHF beszámítását. A további nem vagyoni kártérítés iránti igényét azzal indokolta, hogy 2011. áprilisában a balesetből eredő újabb műtéten esett át és csatolta **(orvos neve)** 2011. júliusában kiállított igazolását, amely szerint jelenleg is pszichoterápiás kezelésre szorul. A háztartási kisegítő költségpótló járadékigény kapcsán kiemelte, hogy ennek indokoltságát az alperes sem vitatta, azonban igen alacsony összegben fogadta el, figyelmen kívül hagyta, hogy életvitelszerűen **(ország neve)**-ban él, ahol az árszínvonal jóval magasabb. Sérelmezte, hogy 2011. január 1. napjától kezdődően a járadékának folyósítását az alperes megszüntette. 2010. január 1. napjától keresetpótló járadékban sem részesül, és a **(biztosító 1 neve)** nem téríti teljes összegben az őt ért keresetvesztést, vagyis jogosult az alperes részéről továbbra is a keresetpótló járadékra, figyelemmel az SZTE Igazságügyi Orvosszakértői Intézetének szakértői véleményére. A II. rendű felperes a nem vagyoni kártérítést összesen 10.000 CHF-ra kérte felemelni, mert plasztikai műtéttel nem korrigálható maradandó arc sérüléseket szenvedett, amely egy nő életében nagyobb jelentőséggel bír. A perköltség körében a felperesek a **(ország neve)**-i ügyvédi munkadíj teljes összegű figyelembevételét kérték és a terhükre megállapított perköltség mellőzését, mert kártérítési igényük nem tekinthető eltúlzottnak.

Az alperes fellebbezésében az elsőfokú ítélet részben és akként történő megváltoztatását kérte, hogy az ítéletábra mellőzze a **(ország neve)**-i jogi képviselő peren kívüli tevékenységével kapcsolatos 475 illetve 337 CHF viselésére kötelezését, az I. rendű felperes javára megfizetett 1.026,41 CHF késedelmi kamatot a marasztalás összegébe számítsa be. Kérte a II. rendű felperes javára ítélt nem vagyoni kártérítés 400.000,-Ft és járulékanak megfelelő összegre történő leszállítását és a felpereseknek a peresztességek arányában történő perköltség fizetésre kötelezését. A fellebbezés indokolásaként előadta, a **(T. GmbH.)** a **(ország neve)**-i ügyvédi magánszámlára 4 alkalommal 7.690 CHF-ot utalt át, 3 esetben a conto honorárium címén, a negyediket jogcím nélkül. A számla a peranyagban nem áll rendelkezésre, a GmbH a perben félként nem szerepel és a felperesekre követelést nem engedményezett. A II. rendű felperes javára megállapított nem vagyoni kártérítést azon okból kérte mérsékelni, mert a károsult a balesetben mintegy 2-3 hét alatt gyógyuló sérüléseket szenvedett és az arcán található hegek nem torzító jellegűek,

korrekciós műtetet nem igényelnek. Az egyéb sérülés bőrredő takarásában van, amely nem lehet zavaró hatású.

Az ítéltábla az elsőfokú bíróság ítéletét a Pp. 253. § (3) bekezdése alapján a felek fellebbezési kérelmeinek keretei között bírálta felül. Ennek során a nem vagyoni kártérítés körében a felperesek és az alperes fellebbezése **megalapozatlannak** bizonyult, a vagyoni kártérítés vonatkozásában a fellebbezések **annyiban alaposak**, hogy a bizonyítási eljárás nagy terjedelmű kiegészítésének szükségessége miatt az érdemi felülvizsgálatra nincs lehetőség.

Az alperes kártérítési felelősségének elbírálására a Ptk. 318. § (1) bekezdése és a 339. § (1) bekezdésében foglalt rendelkezések irányadók. A jogalap körében tekintettel kellett lenni a Ptk. 75. § (1) bekezdésében, a 76. §-ában és a 81. § (1) bekezdés e) pontjában foglaltakra, mert az I. és II. rendű felperes által érvényesített vagyoni és nem vagyoni kárigények esetén a jogellenesség alapja a személyhez fűződő jogsérelem.

Az ítéltábla nem ért egyet a peres feleknek a nem vagyoni kártérítés mértékét kifogásoló fellebbezési érvelésével. A nem vagyoni kártérítés jogintézménye kizárólag akkor töltheti be célját, ha a jogellenes magatartás következtében keletkezett hátrányok elvileg egyenértékű lehetőség biztosításával - pénzbeni kártalanítással - kiegyensúlyozhatók. A hátrány mértéke általános ismérvekkel nem határozható meg, mindig az adott élethelyzet, az egyedi tényállás szerint bírálható el. A nem vagyoni kártérítést megalapozó immateriális hátrány lényeges sajátossága, hogy a károsult magánéletének az alakulásában jelentős és kedvezőtlen változást idéz elő, hátrányosan érinti fizikai állapotát, lelki kiegyensúlyozottságát.

A korábban aktív életet élő, szabadidős sporttevékenységet folytató I. rendű felperes a káresemény következtében tartós fizikai károsodást szenvedett, életvitelét teljesen át kellett alakítania. Az évekig tartó gyógyulási folyamat, a többszöri műtéti beavatkozás szükségessége, a bal láb rövidülése és terhelhetőségének korlátozottsága, valamint az orvosi kezelést igénylő pszichés károsodás azok a tényezők, amelyek a nem vagyoni kártérítés összegét meghatározták. A Ptk. 355. §-ában foglalt rendelkezések és ehhez kapcsolódóan a Ptk. 360. § (1) és (2) bekezdésében, valamint a 301. §-ban írt szabályok azt a célt szolgálják, hogy a károsult olyan helyzetbe kerüljön, mint amilyenbe akkor lett volna, ha a károsodás nem következik be. Mindezekre figyelemmel az elsőfokú bíróság az I. rendű felperes javára a nem vagyoni kártérítés összegét helyesen munkálta ki 27.400 CHF-ban, amely a Magyar Nemzeti Bank 2005. áprilisi hivatalos árfolyama szerint 4.499.460,-Ft-nak felel meg és ebbe beszámította az alperes által már megtérített összeget.

A II. rendű felperes nem vagyoni kártalanítása során az elsőfokú bíróság mérlegelte, hogy terhesen szenvedett balesetet, ami a terhesség kihordásával kapcsolatos

szövődményeket nem okozott, a magzatot nem károsította, azonban nyilvánvalóan az átélt traumát súlyosbította. Házastársa nem vehetett részt a szülés előtt és után olyan intenzíven az életében, ahogyan az, egy egészséges szülőpár esetében a gyermek születésekor magától érthetődő. A homlokán lévő korrekciós műtéttel nem javítható hegesedés, a mindennapi életvitelében zavarja, életminőségét negatívan érinti. Az ítélet tábla nem ért egyet az alperesnek II. rendű felperes javára megállapított nem vagyoni kártérítés mértékét kifogásoló fellebbezési évelésével. A 2005. évi élet-, érték- és vagyoni viszonyok mellett sem kifogásolható a megítélt 6.400 CHF összegű 1.050.000,-Ft-nak megfelelő nem vagyoni kártérítés, amely személyiség értékminőségének csökkenésével bekövetkezett kár kompenzálását szolgálja. A baleset folytán elszenvedett lelki sérelem és esztétikai károsodás olyan hátrányt okozott, amely az elsőfokú bíróság által megállapított összegű nem vagyoni kártérítéssel egyenlíthető ki.

A kártérítés általános szabályainak megfelelően (Ptk. 360. § (1) bekezdés) a kártérítés a károsodás bekövetkeztekor nyomban esedékes. Nem vagyoni kár esetén a személyhez fűződő jogok sérelmének bekövetkezése a károsodás kezdő időpontja. Az elsőfokú bíróság ennek megfelelően a kártérítés után 2005. április 19. napjától állapított meg késedelmi kamatot a **(ország neve)**-i Nemzeti Bank által mindenkor meghatározott jegybanki alapkamat mértékének megfelelő összegben. Idegen pénznemben történő marasztalás esetén a késedelmi kamat mértékét az adott pénznemre meghatározott pénzpiaci kamat mértékének alapulvételével kell meghatározni a Ptk. 231. § (1) és (2) bekezdése alapján (BH. 1995. 342.). Megalapozatlan a felperesek ezzel ellentétes fellebbezési kérelme, az alperes a **(ország neve)**-i frankban megállapított kártérítés után nem kötelezhető a magyar jegybanki alapkamat alapulvételével járó kamatfizetésre.

Összegezve: Az elsőfokú bíróság a nem vagyoni kártérítés vonatkozásában mind a jogalap, mind az összecszerűség tekintetében helyes döntést hozott.

Az I. rendű felperes járadékigényre vonatkozó fellebbezési kifogásai a döntéshez nélkülözhetetlen releváns tények hiányában nem bírálhatók felül.

A Ptk. 355. § (3) bekezdése értelmében pénzbeli kártérítésként járadék állapítható meg, amely a károkozó által szolgáltatott rendszeresen ismétlődő pénzbeli szolgáltatás. A bírói gyakorlat a járadék két formáját ismeri: a költségalapú járadékot, amely a károkozással kapcsolatos állapotváltozással együtt járó többletköltség fedezésére szolgál, valamint a jövedelempótló járadékot, amely a károkozás folytán kieső jövedelmet pótolja.

A költségalapú járadékot az okozott kár jellegére figyelemmel a károkozás folytán felmerülő többletköltségek számbavételével kell megállapítani. Az alperes nem vitatta, hogy az I. rendű felperes otthoni tartózkodása alatt a gyógyulási folyamat előrehaladtával vélhetően egyre csökkenő mértékben háztartási kisegítésre szorult és havi 220 CHF összegű szolgáltatást nyújtott 2007. november 21. napjától 2010. december 31. napjáig. Ezt követően további járadékot nem fizetett, mert álláspontja szerint az I. rendű felperes állapotában javulás várható, a gyógyulási folyamat nem

fejeződött be. Ezzel szemben az irányadó 2011. május 19. napján kelt igazságügyi orvosszakértői vélemény alapján a balesetből eredő egészségkárosodás végállapotnak tekinthető. Téves az elsőfokú bíróság azon megállapítása, hogy a háztartás által végzett háztartási munka ingyenes, nem képvisel vagyoni értéket, és miután az I. rendű felperes körül a háztartási teendőket teljes egészében a II. rendű felperes látja el, ezen a jogcímen járadék nem folyósítható. A következőkes bírói gyakorlat alapján a hozzátartozó által nyújtott háztartási kisegítő munka ugyanolyan többletköltségnek minősül, mintha azt harmadik személy végezné, és ennek alapján az ellenértéke járadék formájában megtérítendő. A háztartási kisegítő indokoltsága, napi időtartama, köre és mértéke azonban orvosi szakkérdés. Ehhez elsődlegesen tisztázni kell az I. rendű felperes rászorultságának körét, a rendszeres szolgáltatások időtartamát, továbbá azt, hogy a tevékenységet harmadik személy milyen díjazás mellett végezné el. Az elsőfokú bíróság eltérő álláspontja folytán elmaradt az I. rendű felperes megfelelő tájékoztatása további bizonyításra szoruló tényekről.

A Ptk. 356. § (1) és (2) bekezdése alapján, akinek munkaképessége baleset folytán csökkent, akkor követelhet járadékot, ha a baleset utáni keresete (jövedelme) a baleset előtti keresetét - neki fel nem róható okból - nem éri el, és járadékként az elmaradt keresetnek (jövedelemnek) az egyéb ellátásokkal csökkentett összeget kell megtéríteni. A rendelkezésre álló adatokból megállapíthatóan az I. rendű felperes 2009. december 31. napjáig az alperestől havonta 400 CHF keresetpótló járadékban részesült és **(ország neve)**-i egészségbiztosítója is nyújtott szolgáltatást. Az elsőfokú bíróság a keresetpótló járadékra vonatkozó igényt azzal utasította el, hogy az alperes önként teljesített, így a folyamatos keresetvesztés miatti követelés megalapozatlan (5.P.20.114/2010/38. sorszámú ítélet 13. oldal 6. pont). Az alperes 2010. január 1. napjától kezdődően a munkabérpótló járadék folyósítását megszüntette, így az elsőfokú bíróság ezen a jogcímen önkéntes teljesítésre hivatkozása iratellenes. Az I. rendű felperes folyamatos igényérvényesítése ellenére az elsőfokú bíróság lényegében 2010. január 1-től kezdődően nem vizsgálta, hogy a károsult igényt tarthat-e az alperes részéről a további szolgáltatásra. Tény, hogy az I. rendű felperes a káreseménnyel összefüggésben 52 % mértékű egészségkárosodásban szenved, amelynek folytán jogosult lehet munkabérpótló járadékra, attól függően, hogy a **(ország neve)**-i egészségbiztosítótól milyen jellegű és mértékű ellátást kap ezen a címen. Az igény elbírálásakor nem mellőzhető az alperes által az elsőfokú eljárásban előterjesztett azon bizonyítási indítvány fogadosítása, hogy a bíróság keresse meg a **(biztosító 1 neve)** biztosítót, milyen ellátást folyósítanak 2010. január 1. napjától kezdődően az I. rendű felperes részére munkabérmegemelés vagy egyéb jogcímen, illetve ha már ellátást nem folyósítanak, vagy a korábbiakhoz képest csökkent összegűt, úgy ennek mi az oka. Továbbá vizsgálni kell, hogy az I. rendű felperes kárenyhítési kötelezettségének mennyiben és miként tesz eleget, ugyanis utolsó műtétjét követően készült orvosszakértői vélemény adatai szerint nem fizikai munkakörben az I. rendű felperes foglalkoztatható.

A dologi károk közül a kutyakiképzés költsége (500 CHF) és az utazási költség (1.500 CHF), a perköltség részeként a **(ország neve)**-i jogi képviselő díjazása és az alperes által

kért peren kívül fizetett késedelmi kamatbeszámítása vonatkozásában további bizonyítás fogantatosítása szűkségtelen.

A kifejtettekre figyelemmel az ítélőtábla az elsőfokú bíróság ítéletének nem fellebbezett részét nem érintette, a megfellebbezett rendelkezései közül az I. és II. rendű felperes javára megállapított nem vagyoni kártalanítást a Pp. 253. § (2) bekezdése, illetve a Pp. 239. §-a szerint alkalmazandó Pp. 213. § (2) bekezdése alapján részítelelével helybenhagyta, míg az I. rendű felperes vagyoni kárigénye tekintetében - a perköltség, a kereseti illeték és az állam által előlegezett egyéb költségekre is kihatóan - hatályon kívül helyezte és az elsőfokú bíróságot ebben a keretben a per újabb tárgyalására és újabb határozat hozatalára utasította (Pp. 252. § (3) bekezdés).

Az új eljárásban az elsőfokú bíróságnak az indokolásban foglalt iránymutatás alapján kell fogantatosítania a bizonyítás kiegészítését és a döntéshez szükséges releváns tények megállapítása után jut abba a helyzetbe, hogy érdemben helyes ítéletet hozzon.

S z e g e d, 2012. március hó 27. napján

Dr. Kissné dr. Koch Ágnes sk.	Dr. Rakita Zsuzsanna sk.	Dr. Simonné dr. Gombos Katalin sk.
a tanács elnöke	előadó bíró	táblabíró